

MAGYARI

T. Dunaposta
HUNGARIA
Postafiók 151
Budapest
Extern

Igazgató és felelőszerkesztő:
dr Paál Árpád

Laptulajdonos: **SZENT LÁSZLÓ NYOMDA R. T.**
Törvényeséki bej. szám: Tr. B. 11/11. Jun. 1938.

Főmunkatárs: **dr Gyáriás Elemér**

Az új apostoli kormányzó ünnepélyes beiktatása a szatmári egyházmegyében

Márton Áron erdélyi római katolikus püspök csütörtökön mondotta el apostoli kormányzó esküjét a szatmári székeskáptalan előtt. — A papság előtt kijelentette, hogy a megbízatást a Szentatya parancsára vállalta

Szatmár. Saját tudósítónk telefonjelentése: Márton Áron püspök, apostoli kormányzó, szerdai nagyváradai megjelenése után, az egyházmegye kormányzatának átvétele után, a koradélutáni órákban továbbindult Szatmárra, ahova az esti órákban érkezett meg.

Csütörtök délután ment itt végbe megbízólevelének bemutatása a szatmári székeskáptalan előtt. Márton Áron püspök délelőtt 10 órakor jelent meg a szatmári székesegyház káptalani sekrestyéjében, ahol a káptalan tagjai már korábban egybegyűltek. A megbízólevelet Szeibel István, püspöki irodaigazgató olvasta fel, mire Szabó István nagyprépost bejelentette a tény tudomásulvételét. Ezután Márton Áron püspök a joghatóság átvételére előírt szokásos esküt tette le. Eskütel után Szabó István nagyprépost üdvözölte az egyházmegye új főpásztorát. Üdvözlőbeszédében ezeket mondotta: — Alázatos engedelmisséggel vettük tudomásul a Szentszék intézkedését. Fogadjon Nagyméltóságod bennünket szívének közismeretlen jóságos szeretetébe.

Szabó István nagyprépost üdvözlő beszédére Márton Áron püspök a következőkben válaszolt:

— Köszönöm az üdvözlő szavakat és az azokban kifejezett ígéretet, hogy munkájukkal és imájukkal támogatni akarnak nehéz munkámban. Jöttem, hogy a Szentatya szándéka szerint átvegyem az egyházmegye kormányzását és igyekeznem fogok, hogy azokat az aggodalmakat, amelyeket itteni híveim sorsától táplál, amennyiben tőlem telik, enyhítsem.

— Nyílt szívvel és szeretettel jöttem — folytatta a püspök. — Kérem tehát, hogy ezt bizalommal viszonzozzák. Igyekeznem fogok, hogy a rendelkezésemre álló időből minél többet fordíthassak az egyházmegye ügyeinek az intézésére és hogy munkámmal az egyházmegye érdekeinek hasznára legyek.

Márton Áron püspök így fejezte be beszédét:

— Támogatást és sok imát kérek munkámhoz.

Szabó István nagyprépost üdvözlő beszéde az egyházmegyei papság nevében

Márton Áron püspök ezután átment a püspöki palotába, ahol 11 órakor fogadta az egyházmegye papjainak a tisztelegését. Az egybegyűlt papság nevében Szabó István nagypré-

post köszöntötte a püspököt. Köszöntőbeszédében ezeket mondotta:

— Egyházmegyénk életének fontos és jelen-

Az apostoli kormányzó válaszában kifejezte, hogy az eltávozó Fiedler István püspökben atyját tiszteli és mesterét látja

Szabó István nagyprépost üdvözlő beszéde után Márton Áron püspök, az egyházmegye új apostoli kormányzója így válaszolt:

— Jól esik hallanom, hogy könnyeznek Fiedler István püspök távozása alkalmából. Magam is szeretettel s hódolattal vagyok a távozó főpásztor iránt, hiszen benne atyámat tiszteltem és mestereimet látom, akinek igazi papi lelkülete mindig példakép lesz előttem. Nem csodálkozom azon, hogy az ő működése mély nyomokat hagyott a lelkemben és könnyeket fakaszt a távozása. Tudom, hogy így érez az egyházmegye minden papja és minden hívője is. Azért ne szünjünk meg érte imádkozni, hogy az Uristen tartsa még meg sokáig. Tartsa meg, hogy apostoli lelkületével sok kegyelmet tudjon lelesdeni a mi számunkra.

— Jövetellemmel kapcsolatban, — folytatta beszédét Márton Áron püspök — kijelentem, hogy megbízatásomat a Szentatya parancsára vállaltam és fogadtam el. Mindnyájan az ő katonái vagyunk, a katonához pedig nem illik a kapott parancs bírálgatása. Tudom, hogy minden parancs — ez is — veszélyekkel és nehézségekkel jár. De vállaltam, mert tudom, hogy Isten segít és most már azt is, hogy az egyházmegye papsága megértően fog mellettem állani.

Márton Áron püspök ezután a papság lelkipásztori hivatásáról és kötelességeiről beszélt.

Az olasz királyi és császári pár ünnepélyes látogatása a Vatikánban

Rómából jelentik (Rádió): Az olasz királyi és császári pár csütörtökön délelőtti ünnepélyes látogatást tett a Vatikánban XII. Pius pápánál. Az uralkodópár látogatása alkalmából hatalmas ünneplő tömeg gyűlt össze azokon az útvonalakon, ahol menetük elhaladt. A Szent Péter-terén díszszázadok tisztelegtek Viktor Emanuel király és császár, valamint a császárnő előtt. Itt sorakozott fel a papság, valamint a bíborosi testület is. A Szent Péter templom és a Vatikánvárossal szomszédos templomok harang-

tós pillanatát éljük most át. Tudjuk, hogy Fiedler István püspök ur lemondott egyházmegyénk kormányzásáról és a Szentszék lemondását elfogadta. Azt is tudjuk mostmár, hogy a Szentszék ugyanakkor Nagyméltóságodat bízta meg egyházmegyénk ideiglenes kormányzásával. Hisszük, — és a székeskáptalan előtt mondott beszédéből mostmár tudjuk is, — hogy megfog érteni bennünket. Megérti abbéli készségünket, hogy az egyházmegye javára engedelmességgel akarunk együtt működni Nagyméltóságoddal. Engedje meg azonban Nagyméltóságod, hogy letöröljük a könnyet szemünkhől. Nagyméltóságod meg fogja érteni, hogy egy jó atya elvesztése mily nagy fájdalommal jár. Amilyen fájdalommal értesültünk azonban püspökünk lemondásáról, oly örömmel tekintünk Nagyméltóságod kormányzása elé. Bizunk ugyanis abban, hogy megértő szeretetével fogja pótolni a bennünket ért nagy veszteséget. Amikor itt a székeskáptalan és az egyházmegye papságának hódolatát mutatjuk be, az Isten segítségét és kegyelmét kérjük minden szándékára és lépésére.

Utalt arra, hogy a lelkipásztor örök mintaképe az Ur Jézus, aki nagyon sokszor beszélt a pástornak a nyájhoz való feltétlen hűségéről.

— Olyan idők vannak mindenütt a világon, — mondotta a püspök, — hogy most ezt a lelkipásztori hűséget sokszor a legnagyobb áldozatokkal kell bizonyítani. Legyenek hozzám bizalommal: minden intézkedésemet a szeretet és a nagy felelősség tudata fogja sugallni. Legyenek bizalommal azért is, mert egy parancs alatt állunk, egy a hitünk és meggyőződésünk. Ezt soha, senki előtt nem tagadhatjuk meg. *Elfogadás vesz erőt rajtam, amikor a szentéletű Három püspök, a nagy kormányzó Boromissa püspök és a nagy alkotó Fiedler István püspök örökét átveszem. Amíg megbízatásom tart, azért fogok dolgozni és imádkozni, hogy e nagy püspökök által letett alapokat továbbfejlesszem és ennek az egyházmegyének közmondásos mély hitéletét a jövőbe átmenteni segítsem. Én imádkozni fogok tisztelendő testvéreimért és ennek az egyházmegyének jó, lelke mélyéig hívő népéért.*

Márton Áron püspök beszédét az egybegyűlt papság nagy figyelemmel fogadta. A püspök ezután meglátogatta a szatmári irgalmasnővérek záróját, majd a szemináriumot; a koradélutáni órákban pedig visszautazott Nagyváradra.

zúgása kísérte az uralkodópárt egészen a Vatikán bejáratáig. Viktor Emanuel Olaszország első tábornagyi egyenruháját viselte a Krisztus rendjellel. A királynő, mint Szavoya királynője, fehér csipkeruhában volt s homlokát briliáns fejék díszítette.

A bronzkapunál a svájci gárda tisztjei vették át a királyi vendégek vezetését s a Kelemen-termen keresztül a kis Trónterembe vonultak, ahol a Szentatya az uralkodópárt fogadta.

A román küldöttség vezetője nyilatkozott az Olaszországgal kötött kereskedelmi szerződés tartalmáról

Román kőolaj és gazdasági cikkek, olasz gépek és textilárúk ellenében

Rómából jelentik: A „Tribuna“ munkatársa beszélgetést folytatott Cristuval, a Rómában időző román kereskedelmi bizottság vezetőjével a most befejezett román—olasz kereskedelmi tárgyalásokról. Cristu kijelentette, hogy Románia elsősorban kőolajat, búzát és kukoricát, szarvasmarhát és tojást szállít, míg Olaszország gépeket, szövetárúkat és műselymet visz ki. Főcél a külkereskedelmi forgalom kiegyensúlyozása.

Kijelentette még Cristu, hogy kliring-egyezményt és több kereskedelmi megállapodást írtak alá. Ami a kőolajszállítást illeti, a kőolaj árának megkötésére ellenére is Olaszország az eddigi mennyiséget veheti át Romániában.

Súlyos pénzbüntetéseket vetettek ki a bánági árellenőrző bíróságok

Temesvár. Saját tud. A városházán működő árellenőrzési bíróság számos kihágási ügyben hozott ítéletet. A nagyobb büntetések a következők: Salamon Béla józsefvárosi kereskedőt ötvenezer lej pénzbírságra ítélték, mert a sót a meghatározott 3.60 lei helyett kilónként 4 leiert adta el. A Szegeci és Dankó fűszerkereskedőseket huszonöt ezer lei pénzbírságra ítélték, a temesvári konzervgyárat pedig 176.000 leire. Az árdírtítás leküzdésére alakított bíróságok a Bánág más városai-ban is súlyos ítéleteket hoztak. Lugoson a „Distributia“ lugosi fiókját 237.000 lei pénzbírságra ítélték, mert a petróleumot a maximális árnál egy leivel drágábban hozta forgalomba. Resicán a „Fadepa“ cég fiókját huszonöt ezer leire ítélték, mert helyiségében az adóbizonnylat nem volt kifüggesztve.

Új német könyvek:

Tiberius Burger: Jugendkanzel. Eine Sammlung Kinderpredigten. Ara kartonkötésben	160 lei
Tiberius Burger: Neue Kinderpredigten. Der Jugendkanzel zweite folge. Ara kartonkötésben	143 "
Romano Guardini: Das Wesen des Christentums. Ara szép vászonkötésben	145 "
Tillmann F.: „Der Meister ruft.“ Eine Laienmoral f. gläubige Christen. Ara diszkötésben	222 "
Weingartner J.: Kruze Katechismuspredigten.	
I. Der Glaube. Ara kartonkötésben	102 "
II. Gebete un. Gebote. Kartonkötésben	102 "
III. Gnade u. Gnademittel. Kartonk.	94 "
Koch G.: Katechismus in Kurzpredigten.	
Bd. I. Glaubenslehre	147 "
Bd. II. Sittenlehre.	147 "
Bd. III. Gnadenelehre	169 "
Bd. IV. Sakramentenlehre	173 "
Gröber: Handbuch der religiösen Gegenwartsfragen. Ara diszkötésben	211 "
William: Das Leben Marias der Mutter Jesu. Ara diszkötésben	252 "
Walter: Zu den Herrlichkeiten der Taufe. Ara	81 "
Walter: Das Siegel des lebendigen Gottes. Ara	81 "
Walter: Die Eucharistie das Sakrament der Gemeinschaft. Ara	72 "
Walter: Die Herrlichkeit des christlichen Sterbens. Ara	81 "

Megrendelhető kiadóhivatalunk utján.

Az angol igazságügyminiszter is rádióbeszédet mondott a háborús célokról

Nem Németország elleni féltékenységből folyik a háború. - Anglia kész összemérni erejét a német légi erővel

Londonból jelentik: Sir Samuel Hoare pécset-ör szerdán este rádióbeszédet mondott. Beszéde során kijelentette, hogy Anglia békét akar, de nem olyan békét, mely magában rejti a háború fertőző csirját. Nem olyat, mely fokozatos rabszolgaságot jelent. Ha az angol birodalom ma háborút folytat, — mondotta —, ezt nem politikai ambícióból, sem a tengerenyakok és tábornokok

tanácsára, sem pedig Németország elleni féltékenységből teszi. Azért háborúzik, mert a világ népeinek nagy többsége úgy érzi, hogy a számkunkra felbecsülhetetlen fontosságú elvek veszélyben vannak.

A légi háborúról szólva Hoare kijelentette, hogy Anglia kész összemérni erejét Németország légi erejével.

Német álláspont a kisállamok szabadságáról: Németország egyetlen szomszédját se fenyegeti veszély, míg vele barátságos csereforgalomban vannak

Berlinből jelentik: A *Völkischer Beobachter* vezércikke fölveti a kérdést, hogy lehet-e szó a kis államok szabadságáról.

— A nemzetek közötti életben — ugymond — nincs feltétlen szabadság. Természetes, hogy a kis országok legalább gazdasági téren nagyobb szomszédaikra támaszkodnak. Miután a földön egész sora van a földrajzpolitikai tereknek, a béke és nyugalom előfeltétele, hogy észszerű rendet teremtsenek e terek között. Ezeknek a tereknek klasszikus példája marad mindenkor Csehország és Morvaország. Ebben a térben idegen nagyhatalmak előnyomulási állásokká változtatták ezt a vidéket. Németország egyetlen szomszédját sem fenyegeti veszély, míg békében élnek mellette és mindkét állam számára hasznos és barátságos csereforgalmat bonyolítanak le. De azok, akik idegen

hatalmak eszközévé válnak és megszegik az élet-törvényeit, meg fogják ezt hánni. A Magyarországgal és Jugoszláviával való jóviszonyt bizonyítja, hogy azok az állítások, melyszerint Németország európai uralomra törekszik, a propaganda által terjesztett hazugságok.

Egy 19 ezer tonnás angol személyszállító hajó nyílt tengeren összeütközött egy más hajóval

Párizsból jelentik: A Havas londoni jelentése szerint a Samaria nevű 19 ezer tonnás angol személyszállító hajó a tengeren összeütközött egy másik hajóval. Az összeütközésnek emberélet áldozata nincs. A hajó visszatért kiindulási helyére.

Német repülők a Shetland szigetek és Anglia keleti partjain

A legutóbbi három nap alatt 35 hajót támadtak meg német repülőgépek. — Angol és francia hajók összesen 871 ezer tonna Németországnak szánt árut foglaltak le, a németek pedig az angoloknak egymillió tonnán tulmenő hajóvesztését okozták

Londonból jelentik: Amszterdami közlés szerint egy német bombázó gép, amelyet a Shetland-szigetek északi partja felett láttak, megtámadott hat angol aknakutató hajót. Az egyik hajónak sikerült elérnie a szigetet. Vesztesége két halott. A hajó legénysége elmondotta, hogy egy másik aknakutatóhajóból füstfelhőt látott felszállni.

Londonból jelentik: Szerdán este Anglia keleti partjai felett ismeretlen nemzetiségű repülőgépet vettek észre. Angol harcú repülőgépek emelkedtek a levegőbe, de légi háborúra nem került sor. Légi riadót nem rendeltek el.

Londonból jelentik: A Havas francia hírszolgálati iroda jelentése szerint a legutóbbi három nap folyamán német repülőgépek 35 hajót támadtak meg. Ezek közül kettő semleges volt. A hajók közül csak három volt haditengerészeti egység. Egy parti őrhajó és hat halászhajó elsüllyedt.

Párizsból jelentik: A tengeri zárlat eredményéről Párizsban a következő hivatalos jelentést adták ki:

Francia hadihajók a december 9 és 16 közötti héten átkutatás után 19 hajót tartóztattak fel. A lefoglalt áruk mennyisége 74 ezer tonna. A háború kezdete óta a francia tengeri erők átkutatott és feltartóztattak 201 hajót és lefoglaltak 362 ezer tonna árut. Az angol hajóhad működése során a december 9 és 16 közötti héten lefoglaltak 26 ezer 380 tonna árut. A háború eleje óta 509 ezer tonna árut foglaltak le.

Berlinből jelentik: (N. T. I.) A hadvezetőség nyilvántartó osztályán megtörtént azoknak a meg-

erősített adatoknak a számbavétele, hogy a gazdasági tengeri háború kezdete óta mennyi volt az angol, vagy Anglia felé haladó hajók vesztesége az aknák és torpedók miatt. Eszerint a veszteség december 15-ikén az egymillió tonnán is túlhaladt. Ebbe a veszteségbe nincsenek beleszámítva a hadihajók.

Szárzaföldi kereskedelmi harccal gyárak felgyújtásával

Berlinből jelentik: (Német Távirati Iroda) Szerdán már a harmadik jugoszláviai kendergyárban ütött ki tűz. Ezuttal is német tulajdonban lévő üzemről van szó: a bácskapalánkai gyárról, mely tövig leégett. A kár igen nagy.

Légi támadás az északnyugati francia partokon

Zürichen keresztül érkezett jelentés arról számol be, hogy Le Havre ellen légitámadást hajtottak végre. A francia hadikikötő légvédelmi egyui hosszú ideig tüzeltek a támadó repülőgépekre. A légitámadásnak nincs halálos áldozata.

Gazdasági háború újabb kiviteli tilalmakkal

Newyorkból jelentik: Az Egyesült Államok kormánya kiterjesztette a kiviteli tilalmat a gépekre, gépalkatrészekre, valamint a kőolajra és a repülőgépekhez szükséges nyersanyagokra, azokba az államokba, amelyeknek repülői polgári lakosságot bombáznak.

Zürichből jelentik: Németország kedd óta be-szűntette a kocsiszállítást Belgiumba és Luxemburgba. Luxemburgban a tüzelőanyag hiánya miatt az üzemek nagyrésze leállt. Belgium most tárgyalásokat kezd abban az irányban, hogy szén-szükségletét Angliából szállíthassa.

Zürichből jelentik: Ideérkezett jelentések szerint a „Kolumbusz” még mindig lángokban áll és lassan süllyed. Az első jelentések ellenére a személyzetből 51 ember hiányzik. A hajó megmentett utasait és személyzetét Ellis Islandban szállították partra.

Kína legnagyobb folyóját a japánok felszabadítják a külföldi hajók elleni zárlat alól

A japánok továbbra is fenntartják az ellenőrzést
Namura külügyminiszter nyilatkozott a Japán és Amerika közötti gazdasági kibékülésről

Tokióból jelentik: A japán haditengerészet egyik magasrangú tisztviselőjének külföldi újságírók előtt tett kijelentése szerint azért engedték meg a forgalmat a Jangcse folyón, mert megszűntek azok a katonai okok, amelyek szükségessé tették a forgalom leállítását és mert Japán el akarja kerülni az idegen országokkal való surlódást. Ha azonban ezek az országok — különösen az Egyesült Államok — továbbra sem tanúsítanak jóindulatot Japánnal szemben, a japán kormány számára nehéz lesz, hogy békülékeny politikát folytasson. A többi hatalmak kereskedelmi forgalma Kínával ezenél nem bonyolítható le többé oly módon, mint eddig.

Ebből az utolsó mondatból arra lehet következtetni, hogy Japán ellenőrizni akarja a külföldi hatalmak kereskedelmi forgalmát Kínával.

Tokióból jelentik: Nomura japán külügyminiszter most értesítette a hivatalos köröket az amerikai nagykövettel folytatott tárgyalásairól. A tárgyalások ideiglenes eredményét a következőkben foglalta össze:

— Japán kifejezetten elismeri harmadik államoknak kínai jogait és érdekeit azzal, hogy előkészíti a zárlat felfüggesztését a Jangcse folyón. Ezzel szemben azt kívánja, hogy az Egyesült Államok a japán-amerikai kereskedelmi egyezmény lejártakor hajlandó legyen át-

menetileg legalább ideiglenes megállapodást kötni.

A kínaiak új ellentámadásra készülnek

Washingtonból jelentik: A washingtoni kínai nagykövet bejelentette, hogy a kínaiak az arcvonal minden részén általános támadást indítanak a Kína nyugati felébe előhaladó japán haderők ellen.

A déva-telepi új „Szent Antal” templom javára, a templomépítő-bizottság megbízásából Szabó Dömjén déval ferences atya egy imakönyvet adott ki. — Az imakönyv

„ÉGI LÁNG”

Címmelet jelent meg. 629 oldal, Ara: 150 lei. Mivel ezen imakönyv tisztá jövedelme az említtett templom javát szolgálja, Istennek dicsőségét hirdeti és páduai Szent Antal tiszteletének állít emléket az ki minél hamarabb beszerzi. — Kapható lapunk kiadóhivatalánál is.

Felhívás a nagyváradi vas, fém és elektro iparosokhoz

Céhünk igazgató tanácsa rendkívül igazgatósági ülésén egyhangulag magáévá tette a hadiszereleési honok jegyzésének érdekében kifejtendő munkát. Felhívással fordulunk a vas és fémiparosokhoz, hogy anyagi tehetségeikhez mérten, teljesítsék hazafias és állampolgári kötelezettségeiket. A honok jegyzése erkölcsi kötelessége minden iparosnak és reméljük, hogy felhívásunknak készséggel fog eleget tenni céhünk minden egyes tagja. A céh, mint testület a rendelkezésére álló összegből is külön jegyez bonokat. — Tekintettel arra, hogy a jegyzések különböző feltételek mellett történnek, a felvilágosítást céhünk központi irodája a hivatalos órák alatt megadja. A céh igazgató tanácsának nevében: Pop Alexandru, elnök.

Egész könyvtárt pótol a Spiragó

Felnőttek Katekizmusa

A vallási ismereteknek és kitünőbbnél-kitünőbb predikációs témáknak, előadásoknak valóságos kincsbányája. Tizenhárom nyelvre fordították le. Németben eddig 10 kiadás. A három kötet, nagy nyolcadformában, 1200 oldal, igen szép és áttekinthető nyomdai kivitelben a pénz előzetes beküldése mellett

kötve 450 lei, füzve 360 lei és portó. Utánvét 20 lejjel csak drágább.

A beteg hazamegy

Írta: Medveczky Bella

Még nagyon gyöngé volt, amikor először észrevette, hogy betegégya mellett ül egy karcú, fiatal férfi, fölébe hajol és kék szemében aggodalom és töprengés húzódik meg. Még nagyon gyöngé volt, az öntudata is csak éppen pislakolt, de azért ez a kép benne maradt. A lecsukódó szemhéjaira rajzolódott és átkísérte lázálmain. Ragyogó kék szempár, fölötté magas, fehér homlok és sűrű, szőke haj. Azután egy napon megérezte, hogy hűvös, gyöngéd tenyér simul tüzelő homlokára és a ránehezedő, sűrű felhőkön át mély és lágyzengésű hangol is hallott:

— Most már minden jól megy. Nemsokára egészséges lesz. Bizni kell, akarni kell!

De ő még sokkal gyöngébb volt, sem hogy bizni és akarni tudott volna. Csak feküdt az izzó párnák közt, forró, lázas testtel, elernyedten, tehetetlenül és nem gondolt semmire. Tompult, fáradt agya nem talált vissza a múltba, nem jutott el a jövőbe sem. Csak a jelent érezte, a puha, hűvös kezét a homlokán és tovább zsongani hallotta azt a légy, sőtét hangot...

Elérkezett mégis a nap, amikor először pillantott körül, érdeklődve és csodálkozva, amikor megbámulta a szanatóriumi szoba fehér bútorait, amikor észrevette, hogy az ablak üvege mögött lassan hull a hó, amikor észbe

jutott, hogy utoljára őszi pompába pirulva látta a fákat és azóta...? Sok-sok hét esett ki az életéből, szétmállott, eltűnt, hiába igyekezett maga elé varázsolni. Csak arra a kék szempárra emlékezett, a magas homlokra és a dús szőke hajra.

A fehérköpenyes alak most is ott ült az ágya mellett. De a szemekben most mosolygás ragyogott és a gyöngéd tenyér puhán és melegen simult a kezére.

— Meggyógyulok, doktor úr? — kérdezte halkán és neki is mosolyognia kellett.

— Meggyógyul, drága asszonyom. Most már egészen bizonyosan meggyógyul. És én ezt tudtam, már a betegség első percétől kezdve. Nemsokára egészséges lesz. Bizni kell, akarni kell és nem is gondolj többet ránk. És ez szomorú.

Egymásra mosolyogtak.

— Sokat-sokat gondolok majd magukra — mondta végül az asszony. — Hiszen megmentették az életemet.

Az orvos nem felelt. De a csönd, ami hirtelen a fehér szobára börtült, bársonyos simítással érte az asszony szívét. Ez a csönd olyan édes volt, hogy sírni szeretett volna és nem tudta, hogy a boldogság, vagy a fájdalom könnyei kíváncznak-e a szemébe. De a könnyek fátyolán át egyre tisztább fényben látta felragyogni azokat a mosolygó, kedves szemeket... a kezét végigsimító férfikéz melegében egyre több remegést vett fölfedezni, egyre több értelmet egyszerű szavak csengésében és célzatosságát a gyakran ismétlődő orvosi látogatások-

ban. De így volt ez szép és jó, így lopott hitet és bizakodást a lelkébe, így erősítette az élni-akarást benne! Elni, élni! Ugy dalolt szívében ez a szó, mint tavaszi himnusz, hiába hullott kint a hó puha, fehér halállal borítva be mindent... ő mégis úgy érezte, hogy részegítő napfény árad le az égről és illatos színpompában lángol az egész világ. Elni! Ujra kezdeni mindent, újra reménykedni és várni valakire... nézni a fényes, fehér ajtóra a ragyogó kilincsekre... vajjon mikor mozdul? Mikor lép be valaki mosolygó arccal, mikor csendül meg a mélyzengésű hang és mit mond...? Mert most már fontos volt minden szó! Valami sajtó, mély vágyakozással várta ezeket a szavakat... várt egy szóra! Érezte, hogy a férfi el fogja suttozni azt a szót, talán félve, szemérmesen, de elsuttogja mégis. El kell mondania, el fogja mondani! Mintha már ott is remegne az ajkán a vallomás, mintha a szemében már a vágy apró fáklyái lobognának és világosságot árasztanának egy egyedüli asszony életébe. Meggyógyította és most jutalmat kér, könyörög, vár. És a jutalom két forró kar lesz, vágyakozó ajkák, sóvárgó szív... Oh, igen! Milyen jó, hogy nevetve és boldogan ajánlhatja fel neki a szívét. Ajánlhatja fel a gyonyát és áldozhatja fel érte a függetlenségét.

Ugy érkezett el az utolsó este, hogy észre sem vette. Utak indították az egészséget, a meggyógyultat. Haza kellett menni!

Nyugtalan öröm színesítette az arcát. Fialtal és telt lett a fáradt arc és ragyogóak a betegségétől elhomályosult szemek. Félkezhetetlen

Januártól kezdve két hustalan nap és egységes kenyér lesz Magyarországon

Budapestről jelentik: A Magyar Élet Pártja értesítőjének közlése szerint arra lehet számítani, hogy januártól kezdve hetenként kétszer hustalan napot és egységes kenyértípust állapítanak meg a közfogyasztás számára.

Általános mozgósítás Afganisztánban az Oroszország felőli határ védelmére

Kairóból jelentik: A Misri jelentése szerint az afgán minisztertanács a nemzetközi helyzet átvizsgálása után elhatározta, hogy elrendeli az általános mozgósítást és az orosz-afgán határ szigorú ellenőrzését.

Megjelent az üzletek karácsonyi és újévi zárórájáról szóló rendelet

Bucurestiből jelentik: A kereskedelmi- és iparkamarák országos szövetségének közbenjárására a munkaügyi minisztérium a következőképpen állapította meg az üzletek karácsonyi záróráját:

Karácsony előtti vasárnap, december 24-én az összes üzletek nyitva tartanak az országban, december 27-én pedig zárva maradnak.

Ujév előtti vasárnap, december 31-én az összes üzletek nyitva tartanak az országban.

December 23-án, 24-én és 31-én az üzletek a zárórán túl egy órával nyitva tarthatnak.

A fodrászok december 24-én és december 31-én nyitva tartanak, december 27-én pedig zárnak. A fodrászok ezenkívül december 26-án déli 12 óráig nyitva tarthatnak, ezzel szemben december 28-án déli 12-ig zárva kell tartaniuk.

December 24-én és 31-én a péküzletek egész nap nyitvatartandók és a kenyérsütődék üzemei dolgoznak.

vágy lobogott már benne, hogy a szeretett férfit az otthonában fogadhassa, hogy feltárja előtte azt az othont, ahová várja, amit meg akar osztani vele. Csomagolt... és várt. Egy óra múlva az autója ott áll a kertkapu előtt, addig... addig meg kell találniok egymás szívét. És meg fogják találni!

A karcú fiatal férfi belépett a szobába. Mosolygott, mint mindig, a szeme mély és meleg fényben égett, de az ő arcán is várakozás feszült meg. Ültek egymás mellett és beszélgettek. Közönyös dolgokról. Hogy az egészségre vigyázni kell és hogyha valami panasz lenne, csak gyorsan visszajönni a szanatóriumba. És az asszony egyre jobban reszketett. Az ajka fiatal tüzből izzott és türelmetlen kétségbeesésben már sirni szeretett volna. Mire vár ez a férfi? Miért nem szól? Miért nem mondja el végre azt a várva-várt vallomást? Fél talán? Nem mer közeledni a gazdag, az előkelő asszonyhoz?

Amit maga tett értem, azt soha meg nem hálálhatom, — sutogta végre az asszony.

— Csak a kötelességem volt, — védekezett a férfi. — Az orvos kötelessége.

— Nem... nem... én tudom, hogy nem. És úgy szeretném meghálálni...

A tűzbeborult női arc közelebb hajolt.

— Mit tehetek magáért? — kérdezte a forró hang. — Miért nem kér valamit, miért nem mondja, hogy...

Elhallgatott. A férfi arcára is mély piros-ság szállt.

HOTEL SZABÓ

BUDAPEST, IV. EGYETEM-UTCA 7.

Hotel Szabó a belváros középpontjában fekszik. Szép, tiszta, világos szobák, minden modern kényelemmel. (Központi fűtés, hideg- meleg folyóvíz, telefon, stb.) Polgári szálló — polgári árak!

Az „Admiral Graf Spee” kapitánya követte hajóját

Ongyilkos lett buenosairesi szállásán

Buenos Airesből jelentik: A tengerészeti minisztérium megerősíti a Havas iroda szerda esti jelentését, mely szerint Langsdorf kapitány, az Admiral Graf Spee parancsnoka, revolverrel öngyilkosságot követett el. A hirt a német nagykövet is megerősítette. A kapitány holttestét egy buenos-airesi bevándorló szálláson találták meg. Búcsúlevelet hagyott hátra, amelyben azt írja, hogy elhatározta: követi hajóját, s öngyilkosságát csak azért nem tette meg a hajó felrobbantásával egyidőben, mert előbb biztosítani akarta a legénység és a többi tisztek sorsát. Miután ezt sikerült elérnie, hajójával együtt bevégzettnek látja rendeltetését.

Buenos Airesből jelentik: Hivatalos jelentés szerint az argentin haditengerészeti minisztérium katonai tiszteletadással temeti el Langsdorf kapitányt, a Graf Spee parancsnokát. A német kapitány temetésére egy argentin tengerészdíszszázad vonul ki zászlójával és zenekarával. A Graf Spee kapitányának holttestét nem a német nagykövetség, hanem a katonai kikötőben ravatalozzák fel.

A Kolumbusz legénysége Newyorkba érkezett

Newyorkból jelentik: A Tuscalosa nevű amerikai cirkáló a Kolumbusz nevű német hajó legénységének 579 tagjával Newyorkba érkezett.

A Tuscalosa a nagy köd miatt a newyorki kikötő előtt vesztegel s megvárja, amíg az idő kitisztul. A legénységet a newyorki kikötőben rakják partra, valószínűleg a kivándorlási hivatal ellenőrzése mellett.

Washingtonból jelentik: A munkaügyi minisztérium elhatározta, hogy a Kolumbusz tengerészeinek hatvan napon át vendégjogot biztosít.

Buenos-Airesből jelentik: Az Admiral Graf Spee 1036 főnyi legénységét a háború befejezéséig Martin Garcia szigetén internálják. Az argentin kormány magára vállalta az internáltak fizetését és ez havi 100 ezer pezo megterhelést jelent Argentínának.

Rusznák Gyula:

FALUVÉDELEM

Amatőrkötésben 65 Lei és portó

Krisztus és a falu problémáit mutatja be nagy hozzáértéssel, szeretettel és segíteni akarással az elhivatott falukutató

— Túlságosan jó hozzám — dadogta — Kérnék valamit... de nem merek szólni... az én életem...

— Ha változtatni tudnék az életén, boldog örömmel tenném — vágott szavába az asszony. — Szóljon... kérem... hát miért fél tőlem? Ugy várom, hogy kérjen, hogy szóljon végre...

A fiatal férfi felpillantott.

— Kórházi állásra pályázom. Az összekötései révén... segítségemre lehetne...

— Boldogan. De minek a kórházi állás, minek az a sok munka...

— A jövő gondoljai...

— A jövőjét máshogyan is megoldhatja.

— Nem hiszem, — rázta meg fejét a férfi.

— Biztosítanom kell a jövőmet, azután gondolhatok csak házasságra.

— Hát házasságra gondol...

— Igen — felelte csöndesen a fiatal orvos.

— Szeretnék megőszülni, de a körülmények nem engedik. Előbb pénzre van szükségem.

— Pénzre? — nevetett fel az asszony. — És ha annak a valakinek van pénze, sok pénze...

— Nincsen pénze — mondta komoran a férfi.

— Nincsen? — Az asszony nevetése elhalt, mintha pengő húr pattant volna el.

— Nincsen. A menyasszonyom szegény leány. Már régen várunk egymásra. Rettenetes évek voltak. Fialatok vagyunk és már nem bírjuk ezt a céltalan, kétségbejítő küzdelmet. Sze-

reljük egymást és nem lehetünk egymáséi. Itt a szanatóriumban hiába dolgozom, nem tudok elegendő pénzt keresni... ezért, ezért kérem, hogy segítsen rajtam.

A mélyen zengő férfihang egyre halkabb lett. És végül csönd borult a szobára.

Nagysokára pillantott fel az asszony.

— Igérem... hogy segíteni fogok... megteszek mindent. — Csak ennyit mondott. Az arcáról már eltűnt minden pír... és a szobában olyan hideg és súlyos lett a csönd, hogy a férfi nem bírta tovább. Zavartan köszönetet dadogott és ment. Léptei elhangzottak a folyosó kőkövén.

Az asszony állt az ablaknál. Nézte, hogy milyen sűrű pihékben húll a hó. Fehér volt már minden. És halotti fehér takaró borult a lelkére is.

Azután felriadt.

— A pénz, — mormolta maga elé. — A pénz! — és felnevetett, keserűn, fájón.

Borítékot vett elő, pénzt tett bele, sokkal többet, mint amennyit orvosának ad a beteg... De így volt ez jó.

Csöngött. A borítékot felküldte abba a kis szobába, ahol valaki kínzó nyugtalansággal járt fel-alá, céltalanul, töprengve.

Az asszony pedig felvette a bundáját, ki- osont a házból, az autó várta és vitte el, egészségesen, mégis olyan nagyon beteg, el, messzire a fehér háztól, el, messzire vágyaktól, ál- moktól, szerelemtől.

Alagút a La Manche-csatorna alatt?

Anglia nem szigetország többé?

A lapok párizsi jelentés alapján beszámoltak róla, hogy De Monzie közmunkaügyi miniszter bejelentette a kamarában, hogy a La Manche-alagút megépítése egyike lesz a legsürgősebb háboru utáni feladatoknak, minthogy e nagyszabású és nemzetközi szempontból óriási jelentőségű technikai alkotáshoz sikerült végre az angolok elvi hozzájárulását is megnyerni. Ez a bejelentés kétségtelenül jelentős lépéssel hozta közelebb az alagút megépítésének száz év óta kísértő tervét a megvalósuláshoz.

Az első terv

Először 1838-ban merült föl a csatorna alatt létesítendő alagút gondolata Thomé de Gamond francia mérnök agyában, akinek tervezett később John Hawkshaw angol szakember át dolgozta. Ő már a múlt század hetvenes éveinek vége felé úgy az angol, mint a francia partokon kísérleti furókákat is eszközölt, majd nagyszabású előkészítő munkák kezdődtek a tulajdonképpeni építkezés megkezdésére, azonban egyik napról a másikra, váratlanul abbamaradt az egész. Az angol kormány ugyanis erőteljes intézkedéssel betiltotta a további munkát, részint gazdasági, részint pedig katonai okokra hivatkozva. A gazdasági okok között nagy szerepet játszott a parti határozott elbonyolító vállalatok tiltakozása, mert ezek a Csatorna át Franciaország felé irányuló szállítási útletet féltették a csatorna megépítésétől. Ismerve azonban a Brit Birodalmat kormányzó évszázados tradícióiban gyökerezett szellemet, nyilvánvaló volt, hogy a kérdés eldöntésénél nem is annyira a megkérdőjelezhető gazdasági érdekek, mint inkább a katonai szempontok voltak döntők.

Anglia félelme — valóra válik

Anglia szigetország és mint ilyen, a maga speciális földrajzi fekvését történelmének minden szakában igyekezett előnyként kihasználni. A „splendid isolation” elve hatotta át a mindenkori kormányzatot, az a meggyőződés, hogy az ország szigetvilága elsősorban katonai szempontból jelent felbecsülhetetlen előnyöket, mert a tenger minden oldalról természetes védő bástyaként veszi körül az országot, amelyet ilyenformán szárazföldi hadsereggel megtámadni lehetetlenség. Amikor azután az aviatika fejlődésével Jules Bleriotnak 1909-ben sikerült rozoga monoplánján rövid félóra alatt keresztülrepülnie a csatornán, a megtámadhatatlanságára büszke sziget felszisszent.

„England no longer an Island” — Anglia aemeziget többé; — döbbsent rá a fölfedezés a brit honpolgárokra, mert ekkor már nem kellett túlságosan élnék fantázia annak elképzeléséhez, hogyha egyetlen repülőgép át tudott szárnyalni a Csatornán, bizonyos elkövetkezik az az idő is, amikor ezt az első repülőgépet százak és százak fogják követni és sűrű rajokban pusztulást hozó bombák özönét zúdítják a Tengerék Királynőjére.

Nem kellett hozzá öt évnél több idő, hogy ez a rémlátás valóra váljék. 1914-ben nem törekény és apró kis repülőgépek, hanem hatalmas Zeppelinek látogattak el a világháború lázában izzó London fölé és dobták tüzesóváikat a Westminster Abbey gótikus tornyai irányában. A bombák nyomán romhalmaz, vér és pusztulás. A megtámadhatatlanság nimbusza végleg szertefoszlott: England no longer an Island...

Hiába féltette hatalmi pozícióját Anglia a tenger fenekén elhúzódó alagúttól; lám, a levegőt nem kellett megfúrni, de viszont nem is lehetett elzárni az ember előtt, akinek a technika szárnyakat növesztett. A világháború tapasztalatai beláttatták az angol hadvezetőséggel, hogy okta-

lanság volt az alagút megépítését ellenezni, mert amilyen mértékben veszélyt jelent egy földalatti ellenséges támadás az alagúton át, legalább oly mértékű előnyt biztosítana a szigetország számára, ha viszont ő lephetné meg seregeivel a föld alatt észrevétlenül az ellenséget.

Az új terv

A legújabb tervek szerint, amelyeket a régi elgondolások alapján Louis Sartiaux francia vasúti főmérnök készített el, — két, egyenként 5—5 méter átmérőjű alagút futna egymás mellett a francia Wissauttől Folkstone-ig. Ezekben az egyenként 47,5 kilométer hosszú vájatokban óriási vasbetongyűrűkben helyeznék el a sínpárokat. A két csatornával párhuzamosan két 1,6 méter átmérőjű csatorna is húzódna, ezek egyikében nyerne elhelyezést a csőposta és a kábelvezetékek tekercse, a másik pedig azt a célt szolgálná, hogy tengervízzel telítve, veszélyeztetés esetén, például ellenséges támadás, vagy tűz alkalmával az alagút egyes szakaszait, esetleg az egészet vízzel lehessen elárasztani.

Kiadás és — jövedelem

Ha megépül az alagút, bizonyosra vehető, hogy a mai meglehetősen csökkenő személy- és áruforgalom a sokszorosára fog emelkedni, a postai és teherszállítás kizárólag a csatornán keresztül fog lebonyolodni. A számítások szerint az egymaga ki fogja fizetni a horribilis befektetést, amit de Sartiaux főmérnök 400 millió frankra becsül. Minthogy pedig a Dover és Calais közti távolság ezáltal két és félórával megrövidülne, remélik, hogy a mai évi kétmillió átlagos személyforgalom legalábbis megháromszorozódnék. Különösen a kényelemhez szokott angol számára jelentene hatalmas előnyt, ha európai utazásai alkalmával nem kellene a gyakran viharos csatornán átkelni, hanem helyett kényelmes hálókosiban utazhatna átszállás nélkül akár egészen Wladivostokig vagy Perzsiáig. A bevételi kalkulációra jellemző, hogy egyedül a postai szállításokból évi 47 ezer font bevételre számítanak.

Csak angol tőke

Érthető, hogy ez a grandiózus terv a magánvállalkozás részéről is nagy érdeklődést váltott ki. Egy amerikai tőkeérdeklőség 35 éves koncesszió ellenében hajlandó lenne megépíteni az alagútat. Bizonyos, hogy az angol kormányra pénzügyileg az lenne a legkedvezőbb, ha a magántőke építené meg a művet, mert így az államnak nem kerülne egy fillérjébe sem, viszont erősen megfontolandó, hogy külföldi érdeklőségnek szolgáltatassa ki és azzal váltassa valóra azokat a terveket, amelyek részletmegoldásai — így a biztonsági szerkezetek és elzáró mechanizmusok mégis fontos katonai titkok, amiket nem adhat ki Anglia a kezéből. Eppen ezért már öt évvel ezelőtt kimondották, hogy a külföldi ajánlatokat nem tartják elfogadhatónak, az elől azonban nem zárkózik el a kormány, hogy kizárólag helyi tőkével szindikátus alakuljon az alagút megépítésére. Ha ugyanis brit honpolgárok a vállalkozók, azokkal szemben szabályozhat biztositást a kormány, hogy a munkálatok bizonyos részét hadmérnökök vezetésével kizárólag katonai munkásokkal végeztethesse. Ebben az esetben természetesen az építkezés eme részének költségei a kincstárt terhelnék.

Ez a feltétel erősen megszorítja a vállalkozás kereteit, azonban a tőke hajlandósága így is biztosítottnak látszik. Lord Svdendam vezetésével „Canal Tunnel Company” néven pénzügyi érdekelt-ség alakult tisztán brit tőkével és ez már évekkel ezelőtt bejelentette igényét a 35 éves kihasználási jogot biztosító építkezésre. Lejegyzett alap-tőkéje egyelőre 30 millió font sterling, amit azon-

ban kész a megkívánt mértékben fölemelni.

Egyelőre nem tudni, milyen tőke és minő feltételek mellett fogja finanszírozni az építkezést. A mostani híradás e tekintetben nem nyújt biztos támpontot. Tekintve azonban, hogy ezuttal francia részről emlegetik a nagyszabású köz munkát, nincs kizárva, hogy a francia oldalon meginduló munkálatokat maga a francia állam fogja finanszírozni. Egy bizonyos: az ötlet megvalósítása, tehát a csatorna megépítése és üzemeltetése a két érdekelt állam: Anglia és Franciaország együttes beleegyezésétől függ. Ennek hiánya hiusított meg eddig minden törekvést. De Monzie miniszter bejelentése most végre kétségtelenné tette, hogy annyi habozás és ellenkezés után elvben mindkét állam a megépítés szükségessége mellett foglalt állást. A nagy és döntő szót kimondták végre, innen már csak egy lépés a megvalósulás. Ez a lépés azonban a most folyó háborúból a békébe vezet. Higyjük és reméljük, hogy a tartós békébe.

Kozma Béla.

BRASSO a statisztika tükrében

Brassó. Saját tud. Brassóról mindenki tudja, hogy pompás fekvésű, egészséges éghajlata, télénnyáron forgalmas és — amit talán legelőször kellett volna említenünk — fantasztikus drága város. Most az adatok és a számok, a statisztika tükrében mutatjuk be a Cenk alatti várost.

A városháza hivatalos közlönye szerint Brassó város 2.034 hektárnyi területen terül el. Ezen a területen 8586 lakóház áll. Ebből 1997 házat az elmúlt nyolc év alatt építettek, még pedig a következő sorrendben:

1931-ben	355
1932-ben	252
1933-ban	273
1934-ben	284
1935-ben	377
1936-ban	223
1937-ben	161
1938-ban	72 házat.

23 templom, illetőleg imaház van a város területén. Ebből római katolikus 5, görögkeleti 8, görög katolikus 1, református 2, unitárius 1, magyar evangélikus 1, szász evangélikus 4, izraelita 2, adventista 1 és baptista 1. A temetők száma 23.

Az autóbussz járat, mint ismeretes a város kezében van, amely 54 hatalmas gépkocsival bonyolítja le a forgalmat. Az egyes utvonalakon a viteli ár 4 és 6 lej között van. A város gépkocsi viteldijakból a város a következő összegeket bevételezte:

1931-ben (nem volt még autóbusszjárat)	
1932—33-ban	1.386.569
1933—34-ban	11.062.007
1934—35-ben	16.621.230
1935—36-ban	20.461.260
1936—37-ben	26.113.005
1937—38-ban	31.373.598
1938—39-ben	37.318.678 lej.

Brassói jelzéssel összesen 713 gépkocsi család. Ebből 639 magángépkocsi, míg 74 bér gépkocsi, taxi. A lovaskocsik, illetőleg szekerek száma 1458. Ebből 1370 magánkezekben van.

Brassóban 4 mozgóképszínházban szórakozhatik a közönség. Két nyilvános könyvtár és két múzeum van. Huszonöt sajtókiadvány jelenik meg a város területén, ebből 10 újság és 15 folyóirat. Harmincegy különböző kulturregysület működik a város területén. A kilenc sportegyesület számára 5 sportpálya áll rendelkezésre. Rádió 6324 lakásban van.

A város lakosainak egészsége fölött 145 orvos őrökdi. Ebből 87 magánorvos. A szülésznek száma 49. Ebből 42 magánülész. 35 fogász működik a város területén, akikből 18 orvos, míg 17 diplomával rendelkező fogász. A gyógyszerárak száma 17. Van a városnak 1 (ird és olvasd egy) nyilvános gőzfürdője és két strandja két vizhazinnal.

Ami a város gyomrát illeti, beszéljen a város modern vágóhidjának idevonatkozó kimutatása. Ezek szerint az elmúlt nyolc év alatt a vágóhidon levagtak 31.923 szarvasmarhát, 116.630 borjút, 198.590 sertést és 27.178 borbécsot.

Ivóvízből az elmúlt nyolc év alatt pontosan 11.573.000 köbméter fogyott el. Hogy mennyi alkoholt fogyasztott el a város lakossága, arról eddig nem kaptunk kimutatást. Az azonban biztos, hogy ebben sem marad el Brassó, a többi városok mögött.

(D)

Karácsonyra

ismét

„Boulevard” cukakonzervben

vásárolunk, mert
nagy választék mellett olcsón frisset és a legjobbat kapjuk
tulajdonos: IFJ. PETROVICI MIHALY Nagyvárad. — Horbátz uridivat mellett.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, II. Károly király-út 5. sz.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldön: Egész évre 900, félévre 4
negyedévre 225, egy hóra 75 lejt.
Külföldön: Egész évre 50 P, félévre 25 P, negyedévre 15
Egyes szám ára 30 fillér, vasárnap és ünnepeken 24 fillér.
Postaalkarékpenztári csekk számlánk száma: 80.037
Telefon: 12-27.

Kéziratokat nem őrzünk meg és nem adunk
vissza.

Időjárás

* Bucuresti időjárás-kutató intézet jelentése
szerint a várható időjárás: Az északi szél gyen-
gül, lassan felhősödik, csapadék nélküli. A hő-
mérséklet esik.

A belügyminisztérium intézkedett, hogy meg-
felelő mennyiségű só és petroléum álljon a kö-
zönség rendelkezésére. Bucurestiből jelentik a rá-
dió híreszlálatát: A belügyminisztériumhoz az
utóbbi időben igen sok panasz érkezett, hogy a
lerakatokban nem kapható só és petroléum. A
belügyminisztérium azonnal intézkedett, hogy
megfelelő mennyiségben álljon mindkét cikk a
közönség rendelkezésére. Az esetleges hiányokat
azonnal jelenteni kell a nemzetgazdasági mi-
nisztériumnak, ahonnan értesítik a belügyminisz-
teriumot.

RENDELET AZ ISKOLÁK KARÁCSONYI SZÜNIDEJÉRŐL. Bucurestiből jelentik:
Az egyetemeken és főiskolákon a karácsonyi
szünet december 21-én veszi kezdetét, mikor
utazási igazolványokat adnak a diákoknak. Az
internátussal bíró középiskolákban december
21-én déli 12 órakor, az internátus nélküli köz-
épiskolákban december 22-én kezdődik a ka-
rácsonyi szünet. A nemzetnevelésügyi minisz-
ter közbenjárta a CFR vezérigazgatóságánál,
hogy a fővonalakon közlekedő vonatokhoz egy-
egy vagonot csatoljanak kizárólag a szünetre
utazó diákok számára.

Gróf Woraciczky János temetése. Temesvár.
Saját tud. Szerdán délelőtt ment végbe Monos-
toron általános, nagy részvét mellett az elhunyt
gróf Woraciczky János földbirtokos, volt
vingai országgyűlési képviselő temetése. Megje-
lentek Monostoron az elhunyt gróf fia, gróf
Woraciczky Olivér volt szófiai magyar megha-
almazott miniszter és gróf Woraciczky Károly
volt pekingi konzul, megjelentek a gróf Khuen-
fiverek is. Monostor egész lakossága, a helyi ha-
tóságokkal együtt résztvett a temetésen és igen
sokan érkeztek a környékről, Vingáról és Maj-
látfalváról. Temesvárról résztvettek Aczél Oz-
kár dr és Ruzsics György dr ügyvédek. A gyász-
szertartást Wéling János apátkanonok vé-
gezte. Havlik Vencel pápai kamaras, vingai
plébános és Székely Ferenc majlátfalvi plébá-
nos eegédletével. Woraciczky János gróf tete-
meit a családi mauzoleumban helyezték el.

**KIMUTATÁST KELL KÉSZÍTENI A
DIJMENTES ORVOSI KEZELÉSRE SZORU-
LÓ SZEMÉLYEKRŐL.** Aradról jelentik: Az
aradi városházára belügyminiszteri rendelkezés
érkezett, amely emlékeztetőt idézi az egészség-
ügyi törvény 71. szakaszában foglalt intézke-
déseket. Eszerint minden községi hatóság köte-
les díjmentes orvosi és kórházi kezelést nyuj-
tani azok számára, akikről hivatalosan meg le-
het állapítani, hogy vagyontalanok. A rendelet
utal arra, hogy a közigazgatási hatóságok a
díjmentes orvosi kezelésre szoruló szegények-
ről évenként kötelesek kimutatást készíteni és
az ebben felsorolt személyeket bizonyítvánnyal
ellátni. Ennek alapján a szegénysorsu személy
bármely egészségügyi intézménynél díjtalan
ápolásban részesül. Ahol ez a kimutatás nem
készült el, ott továbbra is a szegénységi bizo-
nyítványok esetenként való kibocsátásával kell
a hatóságnak támogatnia a díjmentes orvosi
kezelésre szoruló személyt.

**Karácsonyi teadélután a nagyváradai Kato-
likus Legényegyletben.** December 26-ikan, ka-
rácsony másodnapján délután 5 órai kezdettel ren-
dezi meg szokásos téli teadélutánját Alexandri-
utcai székházának emeleti helyiségeiben a le-
gényegylet ifjusága. A rendezőség kitűnő zené-
ről gondoskodik a teadélután előreláthatólag
ismét kedves, családias mulatsága lesz a szóra-
kozni szerető ifjuságnak. Külön meghívókat a
teadélutánra nem bocsátanak ki.

Zürichi zárlat. Párizs 9.97 fől, London 17.60
fél, Newyork 445.87, Brüsszel 74.25, Miláno 22.50,
Amsterdam 236.75, Berlin 178.50, Szófia 530, Bel-
grád 10, Bucuresti 330.

**Sirkövet emeltek Kassay Lajos kanonok,
volt főgimnáziumi igazgató emlékére.** Csikeze-
reda. Saját tud. Néhány évvel ezelőtt a „Ma-
gyar Lapok”-ban szövegtettük, hogy Kassay
Lajos kanonok, volt főgimnáziumi igazgató, ne-
ves székely tudós sirja jeletlenül áll a gyer-
győszentmiklósi temetőben. Egyben felkértük a
nagy székely nevelőifjú tanítványait, hogy
mélto síromlék felállításához szükséges össze-
get adják össze, miután a Kassay-család igen
szerény anyagi viszonyok között él. A gyűjtés
megindult. A gyergyőszentmiklósi örmény szer-
tartású egyház hívei 3750, a felcsiki kerületi
papság 3600, a csikezeredai főgimnázium tanári
testülete 2300, a háromszéki kerületi papság
900, az udvarhelyi kerületi papság 1400, az al-
csiki kerületi papság 1500, az 1927-28-ban
végzett csiki diákok 500, László Géza Brassó-
ból 500, Fülöp József főállatorvos 500, dr Elthes
Gyula Budapestről 300, György Elek Tusnádról
100, Boér Artur görög katolikus kanonok, Ber-
keczy Árpád, Máté Mici, Kölonia Géza, Ceató
Árpád, dr Ferenczy Balázs, Gereöffy Csanád,
dr Lengyel Emil, Nagy Károly 100-100, a gyer-
győszentmiklósi Irgalmas Nővérek 200, Kölonia
József 40, László Antal 300, László Dezső 500,
Szabó György 150 és a gyergyói kerületi pap-
ság 3000 lejt adtak össze, amely összesen 20.440
lejt tett ki. A fehér márványból Rizeli kőfara-
gó mester által készített emlékmű, mely a ma-
ga egyszerűségében, szerényességében, de művé-
si kivételében teljesen megfelel az elhunyt
Kassay kanonok egyéniségéhez, huszazer leibe
került, a fennmaradó 440 lejt László Ignác
főesperes eljuttatta a családhoz. Az emlékmű-
vet László Ignác főesperes meg is áldotta egy-
szerű szertartás keretében. Alkalmasabb időben
később nagyobb ünnepség keretében is áldozni
kivánnak elhunyt tanítványai, rokonai és tisz-
telői a kiváló kanonok emlékének.

**MAX AUSSCHNIT LETARTÓZTATÁSBAN
MARAD.** Bucurestiből jelentik: Az ifjúi törvény-
szék vádatánca, amely a napokban tárgyalta
Max Ausschnit fellebbezését vádhatározat ellen,
most hirdette ki ítéletét és elutasította a fellebbe-
zés, Max Ausschnit így ügye tárgyalásáig letar-
tóztatásban marad.

**A GÁZOLÓ GÉPKOCSI ELTÖRT LAM-
PAJÁNAK DARABJAIBÓL MEGÁLLAPI-
TOTTÁK, HOGY KI VEZETTE A KOCSIT.**
Bucurestiből jelentik: Néhány nappal ezelőtt a
bucuresti Gyufagyár-utcában egy tehergépköcsi
halálragzóulá Constantin Bocie tisztviselőt s
leányát, Ecaterinát. A gépkocsi ezután nyomta-
lanul eltűnt. A nyomozás azonnal megindult.
A rendőröknek nem állott más nyom rendelke-
zésére, mint a gázoló gépkocsi lámpájának né-
hány darabja. Ennek alapján megállapították,
hogy milyen gyártmányú gépkocsiról van szó
és így sikerült megállapítani, hogy a gyilkos
gépkocsit Nitu Nicolae vezette. Letartóztatták.
A rendőrségen azt vallotta, hogy azért hajlott
olyan nagy sietséggel, mert útközben értesült,
hogy fia született.

Plébános csak figyelme!

Három betlehemes játék

a nép számára

Írta: Magyar Bálint
és dr Czumbel Lajos

Karácsonyi betlehem-
járára kiváltképpen
alkalmas, Ara legálabb
10 darab rendelése ese-
tén darabonként 3 lejt.
Tíz darabnál keveseb-
bet nem lehet rendelni.
— A portóköltség 5 lejt.

Pénz előre küldendő.

Apraja nagyja

Örömmel vásárolja karácsonyra

„BOMBIR”

csokoládé-bonbont

Nagyvárad, Aurel Lazar utca 4.

**Szatmáron elutasították Nagybanján teljesi-
tették a mézszarosok áremelési kérését.** Saját tud.
Megirtuk, hogy a satmári árszabályozó bizott-
ság elutasította a mézszarosok és a hentesek ár-
emelési kérését. A bizottság határozatát azzal in-
dokolta, hogy a kivitel szűnnetelése következtében
az élőállatok árak estek. A nagybanjáyi ármegállapi-
tó bizottság ezzel ellentétben határozatot hozott.
A marha- és sertéshús árát különként két lejlel,
a bivalyhúsa árát négy lejlel emelte, mert — mint
a határozat indokolása mondja — az élőállatok
is emelkedtek. A pékek áremelési kérését ugyan-
akkor elutasították.

**MEGHALT RUDYARD KIPLING ÖZVE-
GYE.** Londonból jelentik: Az angol imperialis-
mus eszméjét legklasszikusabban képviselő né-
hai nagy írónak, Rudyard Kiplingnek özvegye
tegnap este 8 órakor Sussexben elhunyt.

Diákok a szegény gyermekekért. Temesvár.
Saját tud. A piarista főgimnázium diákjainak
Mária kongregációja megható ünnepség ke-
retében karácsonyi felruházó ünnepséget rende-
zett. A diákok Mária Kongregációját nagy lel-
kesedéssel Blády Lajos kegyesrendi tanár
vezeti. Az ünnepséget a piarista rendház ebé-
dlőjében tartották P. Tóth Lajos főgimnáziumi
igazgató, rendi kormánytanácsos és Mertz
Károly tanár, házfőnök jelenlétében. Kará-
csonya díszlett a teremben, karácsonyi énekek
elhangozása után a kisebb kongregantisták főt-
kára, báró Csávossy György mondott beszé-
det, majd a diákok tizenöt szegény gyermeket
ruháztak fel, cipővel, nadrággal, kabáttal. A
diákok ezután megvendégelték a szegény gyer-
mekeket.

**Vizsgálat indult a Brassóban öngyilkosságot
elkövetett tighinai kereskedő ügyében.** Brassóból
jelentik: A brassói hatóságok nyomozást folytat-
nak Lazarov Iván harmincegy éves tighinai szár-
mazású kereskedő öngyilkossága ügyében. A ke-
reskedő üzleti ügyekben néhány napra érkezett
Brassóba, ugyláztzik azonban, hogy üzleti ügyei
nem alakultak kedvezően és ezért a gyorsvontat
elő vetette magát. A lakásán tartott hazkutatás
alkalmával övezer lejt találtak.

**Érdekes vendége van a Bucuresti sajtókö-
röknek.** Bucurestiből jelentik: A napokban Bu-
curestibe érkezett Sven von Müller dr, az is-
mert német újságíró, Müller tengernagynak, II.
Vilmos császár volt kabinetfőnökének a fia.
Sven von Müller dr, a világháború előtt az I.
német testőrezred aktív főhadnagya volt, ab-
ban az időben, amikor Ofelsége II. Károly ki-
rály is ugyanabban a században végezte kato-
nai kiképzését. A világháború után megszerezte
az államtudományi doktorátust, majd köz-
írói tevékenységet fejtett ki. Néhány év óta
a „Hamburger Fremdenblatt” című napilap fő-
szerkesztője. A német újságíró a Bucurestiben
élő anyósát, Edith von Collert, az ismert sajtó-
tudósítónőt, jött meglátogatni Romániába.

Megölt az összeomlott farakás egy kislányt.
Nagyvárad. Saját tud. A biharmegyei Gyanta
melletti Gyanta-Rohány községben tegnap dél-
előtt megrázó, halálosvégű gyermektragédia tör-
tént. Borák János Katia nevű 7 éves kislánya
az udvaron játszadozott, egy farakás közelében.
A farakás hirtelen összeomlott és a hétéztendős
gyereket maga alá temette. A kis Borák Katicát
a leomlott farakás alól holtan húzták ki a szülei.

Adományok. Horvát Ferencné részére a kö-
vétkező adományok érkeztek: Cz. E. Nagyvárad
60 lejt, Szent Antal nevében 100 lejt, A kis Jézus
nevében 50 lejt. Rendeltetési helyére juttatjuk.

Temetés. Pénzes János 73 éves PTT. nyug-
díjas Nagyváradon meghalt. Temetése pénteken
délután 4 órakor lesz a Tukor-utca 3. számú
gyászháztól. (Erdélyi „Concordia”).

Szolgálatos gyógyszerárak Nagyváradon:

Pénteken a következő nagyváradai gyógyszer-
tárak tartanak szolgálatot:

Madonna, Str. Sztaroveszky No. 1. (Dr Med-
vity). Telefon 30-20.

Fehér Kereszt, Bulevardul Regele Ferdinand
No. 2. (Pacala.)

Cleopatra, Str. Avram Jancu 2. telefon 15-15.

Szent Ferenc, Str. Cuza Voda No. 24. Telefon
17-47. (Csanda.)

Szent László, Piata Bisericej No. 1, Valenca,
Comploutir. (Hegedüs.)

Difteritiz megbetegedéseket észleltek egy székely községben. Csikszereeda. Saját tud. Csikszentimre községben rövid idő alatt mintegy tizenöt difteria megbetegedést észleltek. Már haláleset is történt, egy 9 éves iskoláslánykát ragadott el a járvány. Az egészségügyi hatóságok megkezdtek a szükséges óvintézkedéseket a járvány terjedésének megakadályozására.

ÖT BETÖRÉST ISMERTEK BE A NAGYVÁRADI REDÓNYGYÁR BETÖRŐI. Nagyvárad. Saját tud. Beszámoltunk arról, hogy a Grünwald-féle redónygyár raktárából az elmúlt napokban Csibi János és Katro János rovómultu egyének magyértékű árut vittek magukkal. A tetteseket elfogták és megkezdtek kihallgatásukat. Kihallgatásuk során eddig öt betörést ismertek be. Bűnlajstromuk összeállítása még folyik.

Ismeretlen nő holttestére bukkantak a tengerben a constantai halászok. Constantából jelentik: A constantai halászok a tengerben egy ismeretlen nő holttestére bukkantak. A nő magas, szőke, huszonkét-huszonnégy éves és jól tozított volt. A Kaszinóhoz vezető útvonalon egy elegáns kizárkást is találtak és ez valószínű az ismeretlen nő volt. A hulla személyazonosságára nézve semmi nyom sincs. Abban az irányban nyomoznak, hogy az ismeretlen nem bűnténynek esett-e áldozatul.

ELŐÁLLITOTTÁK AZ ÜGYÉSZSÉGRE A MARGITTAI POSTAMESTERT. Nagyvárad. Saját tud. Röviden megírtuk, hogy a margittai postán szabálytalanságok nyomára jöttek rá és a beindított vizsgálat során 373 ezer lei hiányt találtak. A hiányról Toader Octavian postamester nem tudott magyarázatot adni. A postamestert azonnal elmozdították állásából. Újabb jelentés szerint a postamester ügyét áttették az ügyészségre s a margittai csendőrség szerdán őrizetbevette a postamestert és bekísérte a váradai ügyészségre, ahol már meg is kezdődött kihallgatása.

Négyhónapi fogház hamispénzgyártásért. Szatmár. Saját tud. A szatmári törvényszék fejenként négy-négyhónapi fogházra ítélte Szabó Ferenc, Virlica Antal és Kormos Ágoston turci leányokat, akik a Szabó lakásán husz lejes hamispénzgyártást rendeztek be. Alig néhány darab érmet állíthattak elő, mert mindhármójukat behívták katonának. A pénz-formákat, az óvasztót és a préseket véletlenül találták meg a dísznőpajtaban. A csendőrség házkutatást tartott Szabóék-nál, de a hamispénz-készletet, mielőtt azt a csendőrök megtalálták volna, Szabó Ferenc édesanyja az ablakon át az utcára dobta. Az öregasszonyt is a vádlottak padjára ültették, de a törvényszék felmentette.

Karácsonyra ismét

Petrovici csokoládégyár

üzleteiben vásárolunk, mert nagy választék mellett olcsón frisset és a legjobbat kapjuk
Fióközletek: STR. ALEXANDRI 26 — 28. — BULV. REG. FERDINAND 6

Karácsonyi istentiszteletek sorrendje a nagyváradai római katolikus templomokban

A székesegyházban

Karácsony estéjén: éjjel 12 órákor ünnepélyes szentmisét mond dr. Némethy Gyula prelátkanonok. Karácsony első napján délelőtt 10 órákor ünnepélyes főpapi szentmisét mond Molnár D. Kálmán prelátkanonok, püspöki helynök. Evangélium után ünnepi szentbeszédet mond dr. Schriffert Béla apátkanonok, püspöki helynök. Délután 3 órákor ünnepi vespérnyét tart Molnár D. Kálmán vikárius. Karácsony másodnapján délelőtt 10 órákor nagymise. Délután 3 órákor vespérnye.

A székesegyházban a plébániai misék az ünnep mindkét napján fél 8, fél 9 és negyed 12 órákor lesznek.

Az olasz plébániatemplomban

Karácsony estéjén éjjeli 12 órákor szentmise. Karácsony első napján reggel 7 órákor pásztor-mise. Fél 8 és fél 9 órákor csendes mise, 10 órákor ünnepi nagymisét és szentbeszédet mond Gálffy Sándor szentszéki tanácsos, plébános. Fél 12 órákor csendes mise. Este fél 7 órákor litánia. Karácsony másodnapján reggel fél 8 és fél 9 órákor csendes mise, 10 órákor nagymise és szentbeszéd. Fél 12 órákor csendes mise, este fél hétkor litánia.

A Szent László templomban

Karácsony estéjén éjjeli 12 órákor szentmise. Karácsony első napján reggel 8 órákor pásztor-mise, 9 órákor csendes mise, 10 órákor ünnepi nagymisét és szentbeszédet mond Meilau István pápai kamarás-plébános. Fél 12 órákor csendes mise. Délután 3 órákor vespérnye. Karácsony másodnapján reggel 8 és 9 órákor csendes mise, 10 órákor nagymise. Szentbeszédet mond dr. Tempfli István legényegyleti igazgató. Fél 12 órákor csendes mise. Délután 3 órákor vespérnye.

A premontrai templomban

December 22-ikén reggel 8 órákor a konventi mise keretében Márton Hugó premontrai rendi teológus ünnepélyes fogadalmat tesz, akit másnap szenteknek alszerpappá.

December 23-ikén, szombaton fél nétkor az utolsó Rórátté.

December 24-ikén, vasárnap az istentiszte-

let rendje, mint más vasárnap; este azonban a szokásos szentbeszéd és litánia elmarad.

Éjféli ünnepélyes mise.
December 25-ikén az istentisztelet rendje, mint vasárnap.

December 26-ikán a premontrai rendnek egyik főünnepe lesz, mert Szent István első vértanu a Váradhegyfoki premontrai prépostság védőszentje. Az isteni tisztelet rendje, mint vasárnap.

A váradvelencei plébániatemplomban

Karácsony estéjén éjjeli 12 órákor szentmise. Karácsony első napján reggel 7 órákor pásztor-mise, 8 órákor csendes mise, 9 órákor ünnepi szentmisét mond Halász Gyula c. kanonok, apátkanonok. Délután 3 órákor vespérnye.

Karácsony másodnapján reggel 8 órákor csendes mise, 9 órákor nagymise és szentbeszéd.

Az össi-telepi plébániatemplomban:

Karácsony estéjén: éjjel 12 órákor éjjeli szentmise.

Karácsony első napján reggel 8 órákor csendes mise, 9 órákor ünnepi nagymisét és szentbeszédet mond dr. Tombory Béla plébános. Délután 3 órákor vespérnye. Karácsony másodnapján délelőtt 10 órákor nagymise.

A Kapucinusok templomában

Karácsony estéjén éjjeli szentmise. Karácsony első napján reggel 8 órákor csendes mise, 10 órákor ünnepi nagymisét és szentbeszédet mond P. Horváth Szilveszter rendfőnök. Délután 4 órákor litánia és szentbeszéd. Karácsony másodnapján 10 órákor nagymise és szentbeszéd, délután 4 órákor litánia.

Katalin telepen:

Karácsony estéjén éjjel 12 órákor éjjeli szentmise.

Karácsony első napján délelőtt fél 11 órákor ünnepi nagymise és szentbeszéd.

Karácsony másodnapján délelőtt fél 11 órákor nagymise és szentbeszéd.

Szent Antal telepen

Karácsony első napján délelőtt 11 órákor ünnepi nagymisét és szentbeszédet mond Fedor László segédlelkész.

Szent Antal-délután rendezett a csikszereadai Oltáregylet és Missziós Nőegylet

Saját tud. Az Oltáregylet és a Katolikus Missziós-nőegylet a napokban, a főgimnázium tornacsarnokában, a szegények karácsonyi felelősségére szépsikerű Szent Antal-délután rendezett. A rendezés nehéz munkáját dr. Nagy Béni elnökléte alatt Albert Istvánné, Darvas Istvánné, Takács Lajosné és Rancz Sándorné végezték. A kitűnő műsort Dima József hegedűjátéka vezette be. Az alig hét éves kis művész nehéz klasszikus számokat adott elő kifogástalanul Potoczky Olga zongorakíséretével. Utána Pulchard János főgimnáziumi tanár, a Magyar Népközösség kulturális szakosztályának elnöke mondott beszédet. Baba-tánc következett. Három hat év körüli leánykák és fiúk lejtettek színes, keves táncot. Albert Mangika Fenke Lajosival, Gá. Ibyke Bálint Béluskával, Gáspár Katóka Albert Sanyikával és Szabó Elluska Zakariás Bandikával mutattak be táncokat Moldován Jolánka betanításában. Beethoven-ezímfóniákat zongoráztak négy kézre György Baba és Májer Erzsike kifogástalan művésziességgel, majd Albert Istvánné szavalta el Várady Antaltól „Ezüst fátyol legendája” című melodramát. Ez a kivételesen lény műfaj ezúttal sem tévesztette el hatását. A mély átérzéssel, kitűnő hangszíval, Potoczky Olga mesteri zongorakíséretével és hatásos leánykórus aláfestésével elszavalt költemény szokatlan nagy sikert aratott. Kitűnő száma volt a műsoros délutánnak Kósa Vince énekszám, amelyet alkalmi zenekar kísért. Kósa behízelgő hangja valóságosan elragadta a közönséget és színni nem akaro tapasal jutalmazta egy szép éneket, mint a zenekar munkáját. A természetfeletti méltóság közönség nagyvárosi színvonalon álló műsoros délután emlékeivel távozott azzal a felemelő érzéssel, hogy adományaival hozzájárult sok szegény boldog karácsonyához.

Megkezdődött a karácsonyfa-vásár.

KÖZGAZDASÁG

Vendéglői és szállodai üzemekben is ki kell függeszteni az adóbizonylatot

Temesvár. Saját tud. A vendéglősök, kávéosk és szállodások szövetsége közölte tagjaival, hogy az árdragítás leküzdéséről szóló törvény 46-ik szakasza értelmében vendéglőkben, kávéházakban, kocsmákban és szállodákban is ki kell függeszteni az adóbizonylatokat, amelyekből az illető üzemi kereseti adója kitűnik. A bizonylatok kifüggesztése látható helyen történjék. Aki az intézkedést nem veszi figyelembe, a törvény 24-ik szakaszának d) pontjában meghatározott büntetéseket vonja maga ellen: 5000 leitől 25.000 leig terjedő pénzbírságot, ismételt esetekben a bírság kétszeresét és 15 naptól 30 napig terjedő szabadságvesztést.

A megfelelő bizonylatokért mindenkinek személyesen kell jelentkeznie az illetékes adóhivatalnál, amelyet a törvény 46-ik szakasza kötelez a bizonylatok kiszolgáltatására.

Itt jegyezzük meg, hogy a kereskedők a város vezetőségéhez beadvánnyal fordultak és ebben utaltak arra, hogy az utóbbi időben sok kereskedőt bírságotlalt meg az adóbizonylatok ki nem

függesztése miatt, holott a mulasztásért nem a kereskedő felelős. Az adóhivatalok a bizonylatokat munkatorlódás miatt csak késedelmesen adják ki. A városházán megígérték, hogy az ilyen eseteket a jövőben méltányosan bírálják el.

Ezzel kapcsolatosan a nagyváradi Kereskedői Tanács a következőket közli:

Egyes lapok azt közölték, hogy az összes kereskedők kötelesek adóbizonyítványt beszerezni, az árakat kifüggeszteni és az árjegyzékeket a városházához illetve a Nemzetvédelmi miniszteriumhoz beadni. Ezzel szemben köteleseinknek tartjuk leszögezni, hogy az új árdragítási törvény rendelkezései, csak a közszükségleti árúkkal foglalkozó kereskedőkre vonatkoznak, tehát csak azoknak kell az adóbizonyítványt megszerezni és az árjegyzékeket beadni és kifüggeszteni. A többi kereskedőkre a törvény rendelkezései nem vonatkoznak. A közszükségleti cikkek jegyzékét már közzétettük a lapokban, ennek nagy terjedelme miatt nem áll módunkban e helyen újból leközlölni. Titkári hivatalunk azonban akár telefonon (33-36.) akár szóval megadja az összes szükséges felvilágosításokat.

Dr Gróf Bethlen László a Hitelszövetkezeti Központ vezérigazgatója és Tóvissy Géza „Hangya” vezérigazgató fogják láttaozni a kisebbségi szövetkezetek mérlegeit

A két kisebbségi szövetkezeti központ kérésére fordult a Nemzeti Szövetkezeti Intézet, hogy a törvényben előírt mérleg-láttamozás jogát megbízás alapján központjaink gyakorolhassák, melyek minden szövetkezetet amugy is alaposan felülvizsgálják ügymenet, adminisztráció és értekezés szempontjából. A bucaresti Központ a kisebbségi központok kérését magáévá tette és a mérleg-láttamozásával dr. gróf Bethlen László és Tóvissy Géza vezérigazgatót bízta meg.

A mérleg-láttamozás nagy fontossággal bír, mert a szövetkezetek csak láttamozott mérlegek birtokában tarthatják meg közgyűléseiket és kapják a szövetkezeteknek járó adókedvezményeket.

TÓTH TIHAMÉR:

ÖSSZEGYÜJTÖTT MŰVEI

22 KÖTETBEN

Dús aranvozásu,

egészvászonkötésben ára 4400 L.

A nemrég elhunyt kiváló szónok és ragyogó tollú író 25 esztendő munkásságának minden irodalmi értéke együtt van e sorozatban.

A hatalmas mű megrendelhető havi részletfizetésre is. Kézpénz fizetés esetén nagy százalék kedvezmény.

Szent István Társulat kiadása. Beszerezhető kiadóhivatalunk utján

A nagyváradi mozgóképszínházak műsora:

DORIAN: EDES ANYAFÖLD.
CORSO: A VÖRÖS FÖNAL.
APOLLÓ: A CIRKUSZ LEANYA.

A CSIKI MEZŐGAZDASÁGI KAMARA SZAKELŐADÁSOKAT RENDEZ.

Saját tud. A Csiiki Mezőgazdasági Kamara elhatározta, hogy a mezőgazdasági népszerűsítés és oktatás jól bevált eszközével gazdasági szakelőadásokat rendez, egyelőre Gyergyóbékkás, Dámuk és a környező falvak lakossága számára.

A sorozatos előadások már meg is kezdődtek és az első előadáson megjelent Drimba József alezredes-megyeifőnök is. Előadók Bors Ioan gazdasági megyei tanácsos, Ernyey Árpád szakelőadó, Mihailow Ludmilla tanárnő, Orsz I. gőzdász, akik filmrevelt gyakorlati útmutatókkal tartják előadásukat román nyelven. A szaktanfolyamokat karácsony után folytatják.

Egy lengyel szövetkezeti elbeszélés magyar nyelven. A Hangya szövetkezetek és a Gazdasági és Hitelszövetkezetek Központjának közös kiadásában megjelenő „Szövetkezeti Könyvtár” 6-ik füzeteként most jelent meg J. a. d. w. i. g. a. Mir lengyel szövetkezeti író bájos elbeszélése: „Hogyan lett Jancsiból a falu első gazdája”. Az eredeti lengyel szöveget Jan Z. a. w. a. d. a. százados, a lengyel hadsereg szövetkezeti oktatója fordította le eszperantó nyelvre és az eszperantó szövegből ültette át az elbeszélést magyar nyelvre Kormos Jenő, a kövendi hitelszövetkezet könyvtárosa. Az izléses, 32 oldalas füzet ára 5 lei. Kapható fenti két központnál.

Szövetkezeti fakivitel a közelkeletre. Románia közelkeleti fakivitele rendkívül megalénkül az utóbbi időben. A román fakivitelbe belekapcsolódott az eszkeztendőköszi „Arbor” Fakitermelő és „Viktoria” Fafeldolgozó szövetkezet is. A szoros összeműködésben álló két székely szövetkezet eddig 300 vagon fát adott át palesztinai kivitelre. A szövetkezetek egyelőre még exportőrök utján bonyolítják le szállításaikat, de remélhető, hogy közellebről közvetlen összeköttetést építenek ki az exportpiacra és a fakivitelre belekapcsolódnak más székely szövetkezetek is.

A Magyar Népközösség Szövetkezeti Alosztályának ülése. Folyó hó 13-án ülést tartott a Magyar Népközösség szövetkezeti alosztálya. A szakosztály ülésén jelen voltak Haller István gróf, szakosztályi elnök, Beldi Kálmán gróf, a Gazdasági és Hitelszövetkezetek Központjának elnöke, Bethlen László gróf, a Központ vezérigazgatója, Gyárfás Elemér dr., szenátor, a N. U. F. magyar parlamenti csoportjának tagja, valamint Horváth József szakosztályi előadó, Horváth József előadó ismertette a kisebbségi szövetkezeti élet elmúlt félévének helyzetét, mely idő alatt lényeges javulás nem állott be és ennek okát a szövetkezeti autonomia megszüntetése képezi. Tóvissy Géza a „Hangya” szövetkezetek seregmélt tártá fel, majd dr. gróf Bethlen László indítványára elhatározta az szakosztály, hogy az autonomia visszaadása tárgyában beindított mozgalmát tovább folytatja. E tárgyban megkeresi a N. U. F. magyar parlamenti csoportját is.

Negyven százalékkal emelték áraikat a csokoládégyárak

Kolozsvárról jelentik: A szakmabeli kereskedelem nagy és kínos meglepetést keltett, hogy a csokoládégyárak a karácsonyi ünnepek alkalmával megnövekedett forgalom időpontját tartották a legalkalmasabbnak egy újabb negyven százalékos áremelés végrehajtására. Ez a drágítás az idén nem az első, noha a gyárak igen tekintélyes, régebbi beszerzésű nyersanyaggal rendelkeztek és így nem hivatkozhatnak az utánpótlás megdrágulására. Legalább is nem ebben az arányban.

A csokoládégyárak a maguk részéről arra hivatkoznak, hogy a kakaóbar világpiaci ára az utóbbi négy hónap alatt kerekken 90—100 százalékkal emelkedett, minthogy a kakaóbarot a gyáraknak angol fontért kell vásárolniuk, ehhez a dráguláshoz még a font áremelkedése is hozzájárult. Ugyanakkor bejelentik, hogy a régebbi nyersanyagkészleteik csak január végéig elégségesek a fogyasztás kielégítéséhez.

A cukorkagyárak, cukrászok és általában véve azok a kereskedők és iparosok, akik nem nélkülözhetik a csokoládét, igen nehezen lesznek képesek a drágítás gyors üteméhez alkalmazkodni.

EMELKEDIK A ROMÁN BUZA ÁRA A KÜLFÖLDI PIACOKON.

Bucurestiből jelentik: A külföldi importőrök nagymennyiségű búzakészletre jelentették be igényüket a román piacokon. A 20 nappal ezelőtt kötött üzletek eszerint 10—15 százalékos emelkedést mutatnak és a külföldi piacokon is emelkedőben van a román búza ára. Belföldi fogyasztásra Kolozsvárt és Galaton 50 ezer leig ajánlanak egy vagon búzáért rendeltetési állomáson.

A kereskedő, ha az árut bejegyzett cégtől vásárolja, nem köteles az árúciák eredete után érdeklődni. Szatmár. Saját tud. Elvi jelentőségű döntést hozott az ezatmári törvényszék. Jelentették, hogy a nagybányai Phönix-gyárnál nagyarányú ölomlopást fedeztek fel. Három munkás több ezer kiló ölmot lopott. Az árut Fischer Márton nagybányai őcskavaskereskedőnek adták el, aki az ölmot később Hoffmann László kolozsvári mérnöknek adta át. Hoffmann az ölmot mintegy ötezer kilót, — Havas Lászlónai egy kölcsön fedezete fejében, lététbe helyezte. Amikor a lopást felfedezték, az ügyészség elrendelte az ölom lefoglalását. Most a törvényszék a zárlatot feloldotta, azzal az indoklással, hogy a bejegyzett cégtől vásárolt áru eredete felől senki sem köteles érdeklődni.

Árucikkek árak

Különpéle

szavanként 3 lei

Művészi kötésből

magánóra vehető Nagyváradon az Orsoivárdában.

Mindenes

szakácsné felvételük. — Jelentkezni d. u. 2—4 óráig, Nagyvárad, Str. Delavrancea 33. szám.

Adás-vétel

szavanként 3 lei

Nagyon

magas árat szöveg briliáns tárgyakért. — Herbst ékszeráruház, Nagyvárad, Bulevardul Reg. Ferdinand 3.

Ha eséplőgépet,

traktort, motort, olajmalmot, gőzgépet akar venni, vagy eladni, forduljon bizalommal Nagy Sándorhoz, Nagyvárad, Str. D. Cantemir 24.

Eladó

egy hizott mangalica malac cca 100 kilós. Cím a kiadóban.

Veszek

magas áron arany, ezüst, briliáns ékszereket. Haslinger ékszerár. — Reg. Ferdinand No. 8.

Harmonium

használt, eladó. Akordeont veszek. Kádár János tisztviselő, Joaniş, Bihar.

PUHA ÖLMOT

állandóan vesz a Szent László-nyomda r. t.

Lakás

szavanként 3 lei

Háromszobás

utcai lakás azonnal kiadó, irodának is. Str. Vlahuta 44. Nagyvárad

Kiadó

azonnalra 3 szobás modern földszinti, utcai lakás. Nagyvárad, Str. Dorobantilor 22. Telefon 31-72.

SZÍNHÁZ

A Boldog órák, Házitündér és Fruska a Thalia karácsonyi műsorán Nagyváradon

A szokottnál jóval élénkebb és általánosabb érdeklődés tapasztalható a Thalia karácsonyi előadásai iránt. Ennek oka részben a változatos műsor, részben pedig az a szeretet, amely a Thalia együttesét Váradon körülveszi. Minden eddigi ciklusán zsufolt házak, nagy siker, lelkes ünneplés közepette játszott a társulat, csak természetesen tehát, hogy az ünnepek alatt is ugyan- ebben lesz része. A nagy gonddal és figyelemmel összeállított karácsonyi műsoron, amely tökéletesen simul a karácsonyi hangulathoz két briliáns vigjáték szerepel. Az első, amelyet az ünnep első napján mutat be a társulat Dickensnek, a nagy regényírónak legszebb alkotása, a Házitündér. Bűbájosabb, hangulatosabb kedvesebb, szórakoztatóbb vigjátékot régen nem játszottak a nagyváradi színpadon.

A második darab szintén vigjáték. Címe a Fruska, szerzője pedig Barry Connors. A mind-

végig derűs hangulatu, jóízű, remek meséjű vigjáték egyike a legsikeresebb darabjainak.

Mindkét vigjáték a Tóth Elek rendezésében és hozzáértő, gyakorlott irányítása mellett kerül színre.

Karácsonyi ajándéktárgyakban

nagy választék

Hans Gierling-nél

Nagyvárad, Parcul Traian 6.

holocsón vásárolható: órák, ékszer, porcellán kristály és alpakka tárgyakat.

A THALIA KARÁCSONYI MŰSORA:

December 25-en, hétfő délután 3 órakor: **Boldog órák.** (Olcsó helyárakkal.)

Hétfőn délután 6 órakor: **Házitündér.** (Dickens világhírű vigjátéka. Főszereplők: Tóth Elek, Beness Ilona, Kovács Kató, Havadi Nagy Ilonka, Járay Teri, Tihanyi Magda, Senkál-szky Endre, Bodó György, Perényi János.)

Hétfő este 9 órakor: **Házitündér.** (Premier bérlet 8. szám.)

December 26-án, kedd délután 3 órakor: **Boldog órák.** (Olcsó helyárakkal.)

Kedd délután 6 órakor: **Házitündér.** (Rendező helyárakkal.)

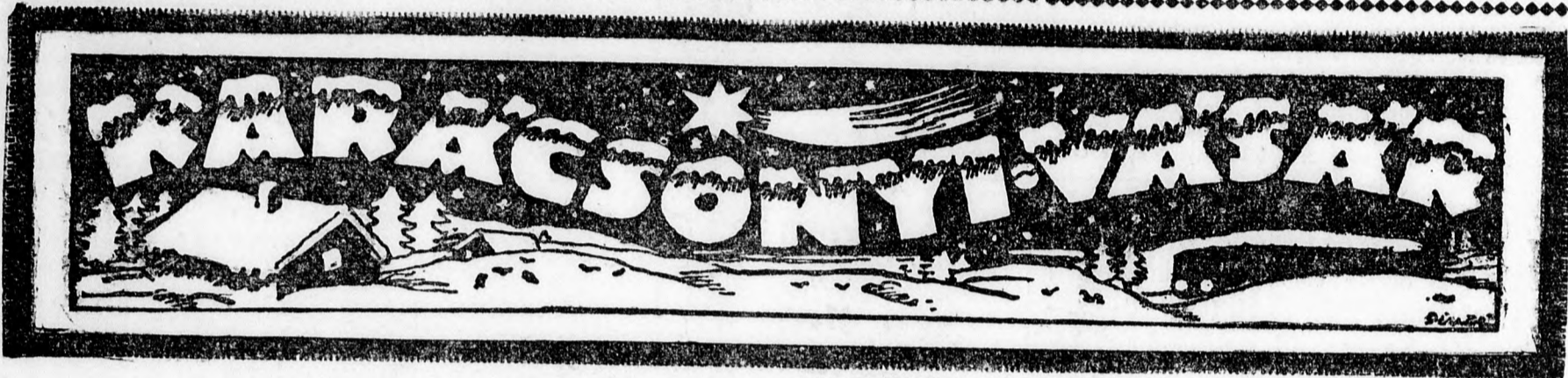
Kedd este 9 órakor román előadás.

December 27. szerda délután 6 órakor: **Házi-tündér.** (Rendező helyárakkal.)

Szerda este 9 órakor: **Fruska.** (Barry Connors óriási sikerű vigjátéka. Zagon István fordításában. Rendező: Tóth Elek. Főszereplők: Beness Ilona, Kovács Kató, Havadi Nagy Ilonka, Járay Teri, Tóth Elek, Perényi János, Senkál-szky Endre.) Premier bérlet 9-ik szám.

December 28. csütörtök este 9 órakor: **Fruska**

A Thalia Temesváron. Saját tud. A Thalia kiváló együttese karácsonykor Temesváron vendégszerepel a városi színházban, ahol karácsonytól vízkereztig játékos a társulat pózai és operettegyüttese.

Legszebb karácsonyi ajándék a jó könyv!

Legjobb ajántható ifjúsági munkák:

Kisebkeknek:	
Blaskó: <i>A nagy király</i>	Ára 10 Lei
" <i>Gyermekek a kereszt alatt</i>	" 20 "
" <i>Jézusom itt vagyok</i>	" 10 "
" <i>Jézuska szeress</i>	" 10 "
Bordeaux: <i>A kis keresztetek</i>	" 158 "
Jászainé: <i>Magyar fészkek fiókjai</i>	" 225 "
Kristóf: <i>Patkó Pista</i>	" 115 "
Orbán: <i>Ezermester</i>	" 123 "
" <i>Bodzavár úrnői</i>	" 18 "
Törökne: <i>Margitvirágok</i> (félvász- kötésben)	" 60 "
(Egészvászokötésben)	" 95 "
Zsoldos: <i>Arnyékherceg</i>	" 100 "
Wagner: <i>Lángoló szívecskék</i>	" 60 "
" <i>Az élet kis művészei</i>	" 60 "
Nagyobbaknak:	
Bárány: <i>Jó szerencsét</i>	Ára 125 Lei
Blaskó: <i>Édesanyám</i>	" 155 "
Csürös: <i>Ripsz és Ropsz</i>	" 100 "
Dénes: <i>Mariánne kisasszony</i>	" 125 "
Defoe: <i>Robinson</i>	" 130 "
Csák: <i>Vér és láng között</i>	" 60 "
Kalmár: <i>Montezuma koronája</i>	" 160 "
" <i>Küzdelmek a fehér halál</i> <i>országában I—II.</i>	" 425 "
Kosáryné: <i>Gyöngyvirág</i>	" 120 "
Orbán: <i>Fehér korall</i>	" 144 "
Somfay: <i>Mégis szép az élet</i>	" 160 "
Szimon: <i>Évi az intézetben</i>	" 115 "
Székely: <i>Paca Pali vitézi tettei</i>	" 110 "
Schmiedtmayr: <i>Gyermekek Isten</i> <i>útjain</i>	" 123 "
Schmiedtmayr: <i>Gyermekek a szent-</i> <i>ség útján</i>	" 125 "
Sebők: <i>Öt világrészen keresztül</i>	" 140 "
" <i>Egy királyné életéből</i>	" 140 "
Weiser: <i>Watomika</i>	" 35 "
Zaymus: <i>Ünnepi köntös</i>	" 120 "

Regények és útleírások:

Burger: <i>Bölcsőre hulló fények és</i> <i>árnyak</i>	" 90 "
Bourget: <i>Szemközt a halállal</i>	" 60 "
Bordeaux: <i>Ósi hajlék</i>	" 158 "
Balásházy: <i>A láthatatlan ellenség</i>	" 35 "
Barclay: <i>Esti dal</i>	" 137 "
" <i>Az elváltató fal</i>	" 108 "
Claudel: <i>A seljencipő</i>	" 110 "
Le Fort: <i>A gettóból jött pápa</i>	" 80 "
Gáspár: <i>A világ orvosa</i>	" 215 "
Jean de La Bréte: <i>Kisértő árny, fűzve</i>	" 110 "
Jean de La Bréte: <i>Kisértő árny, kötve</i>	" 140 "
Kühnelt: <i>Jezsuiták, nyárspolgárok,</i> <i>bolsevikik</i>	" 115 "
Krane: <i>Magna Peccatrix, költve</i>	" 155 "
Kenneth: <i>Északnyugati átjáró I—II</i>	" 297 "
Misciatelli: <i>Savonarola</i>	" 125 "
Nagy Méda: <i>Hét ősz, egy tavasz</i>	" 35 "
Pakocs: <i>Édua áldozata</i>	" 130 "
" <i>Összekuszált tonal</i>	" 66 "
Regnier: <i>Az elveszett dráma</i>	" 120 "
Sienkiewicz: <i>Volodijovszky úr</i>	" 110 "
" <i>Keresztes lovagok</i>	" 110 "
" <i>Quo vadis?</i>	" 126 "
Tarcsai: <i>Masolino</i>	" 105 "
Luttor: <i>Róma</i>	" 95 "
Velösi: <i>Orosz titok</i>	" 40 "
Williamson: <i>Az arany csönd</i>	" 101 "
" <i>Titokzatos történet</i>	" 144 "
Emmet Lavery: <i>Az Ur katonái</i> (szín- darab)	" 70 "
Marjai: <i>Sedantól Prágáig</i>	" 310 "
Erdödi: <i>Napsütéses Indiában, fűzve</i>	" 200 "
" <i>Kötve</i>	" 285 "
Baktay: <i>India, díszkötésben</i>	" 435 "
Erdödi: <i>Mumiák és Minaretek</i>	" 200 "
Bangha: <i>Dél keresztje alatt</i>	" 125 "
" <i>Amerikai missziós köruton</i>	" 44 "
Böle: <i>Spanyolföldön</i>	" 285 "
Kühár: <i>Barlangok, sírok, kupoldák</i>	" 40 "

Dr. Lippay: <i>Titokzatos Keleten</i>	" 145 "
Nyisztor: <i>Mandarinok, kulik, mis-</i> <i>sionariusok</i>	" 180 "

Legszebb ajándékkönyvek:

Missalé egészvászokötés, vörös- metszés	Ára 303 Lei
Missalé, egész vászonkötés, arany- metszés	" 338 "
Missalé bőrkötésben, vörösmetszés	" 576 "
Tóth Tihamér összegyűjtött művei 22 kötetben. Dús aranyozásu, egészvászokötésben	" 4400 "
Schütz: <i>Szentek Élete</i> négy kötet- ben, fűzve	" 432 "
Félvászokötésben	" 576 "
Egészvászokötésben	" 648 "
Díszvászokötésben	" 864 "
Luxusbőrkötésben	" 1224 "
Schütz: <i>Dogmatika I—II.</i>	" 900 "
Teljes szentírás öt kötetben, tokban	" 1440 "

Leánykönyvek:

Blaskó: <i>Mária és Márta</i>	Ára 60 Lei
Csaba: <i>Ami a serdülő lánynak</i> <i>tudnia kell</i>	" 140 "
Csaba: <i>Ami a fiatal asszonynak</i> <i>tudnia kell</i>	" 125 "
Wagner: <i>Mai leányok életstílusa</i>	" 60 "
Csaba: <i>Ami az édesanyának tud-</i> <i>nia kell</i>	" 130 "
Gerely: <i>Ki vagyok?</i>	" 120 "
" <i>Add nekem a szívedet</i>	" 110 "
" <i>Ha tudnád</i>	" 90 "
" <i>A mai leányok útja</i>	" 126 "
Rusznay: <i>Nő a modern társad-</i> <i>alomban</i>	" 72 "
Stadler: <i>Szeretnéd, ha szeretnénk</i>	" 85 "
" <i>Valaki vár engem</i>	" 85 "

Legalább 500 lei értékű rendelés után öt százalék, — legalább 1000 lei értékű rendelés esetén tíz százalék kedvezmény december 5-től 1940 január 15-ig.

Készült a Szent László-nyomda Rt. körforgógépen, Nagyvárad, Károly király-ut. 5 szám.

CENZURAT